

Rosyjskie uderzenie w ukraiński transport morski. 1609. dzień wojny

Andrzej Wilk, Krzysztof Nieczypor, Jacek Tarociński

Sytuacja na froncie

Siły rosyjskie kontynuują natarcie na kierunku Kramatorska i Słowiańska, zajmując kolejne pozycje na wschód od tych miast. Według niektórych źródeł – w tym ukraińskich – rosyjskie pododdziały szturmowe mają operować w odległości 5,5 km od lotniska w Kramatorsku, udało im się także względnie wyrównać linię frontu. Celem agresora jest ostateczne wyparcie obrońców z pasa wznieść ciągnącego się pomiędzy Bachmutem i Siewierskiem po stronie wschodniej a Drużkiwką, Kramatorskiem i Słowiańskiem po stronie zachodniej. Jego opanowanie dałoby Rosjanom dominującą pozycję nad aglomeracją, co ułatwiłoby atakowanie jej dronami FPV i narażało ją na bezpośredni, precyzyjny ostrzał artyleryjski. Na rosnącą świadomość zagrożenia po stronie ukraińskiej wskazuje apel szefa donieckiej Obwodowej Administracji Wojskowej Wadyma Fiłaszki do ludności o ewakuację, ze wskazaniem, że w obwodzie donieckim nie ma już bezpiecznych miejsc. Apel zbiegł się w czasie ze wzmożeniem rosyjskich ataków na Kramatorsk, głównie z wykorzystaniem kierowanych bomb lotniczych (ros. KAB).

Siły rosyjskie starają się rozwinąć powodzenie na północ od Konstantynówki, a pierwsze grupy ich żołnierzy miały osiągnąć Ołeksijewo-Drużkiwkę – główną miejscowość przed Drużkiwką. Działaniom Rosjan ma sprzyjać zurbanizowanie terenu wzdłuż dróg wiodących do tego miasta, a dalej do Kramatorska oraz Słowiańska po obu stronach rzeki Krywyj Toreć. Nieznaczne postępy agresor poczynił też na południe i wschód od Dobropola oraz w Łymanie, którego większa część jest obecnie rejonem starć, a także w rejonie Kupiańska oraz w przygranicznych rejonach obwodów charkowskiego i sumskiego.

Rosyjskie ataki powietrzne

Rosjanie przeprowadzili kolejne ataki na Kijów, wykorzystując osłabienie ukraińskiej obrony powietrznej do uderzenia w obiekty zajmujące się produkcją rakiet i dronów tzw. **dalekiego zasięgu, komponentów do nich oraz miejsc ich składowania.** Atak z 16 lipca ograniczył się do kompleksu logistyczno-produkcyjnego w rejonie darnyckim oraz

magazynów w zachodniej części miasta. Agresor użył w nim – zależnie od źródeł – od 10 do 17 rakiet (dwie lub trzy strącono) oraz niesprecyzowanej liczby bezzałogowców uderzeniowych. Zginęły dwie osoby, a sześć zostało rannych. 19 lipca nastąpiło zmasowane uderzenie, którego rezultatem były zniszczenia w pięciu rejonach miasta. Zdjęcia satelitarne NASA FIRMS potwierdziły rozległe pożary na terenie czterech zakładów oraz dwóch kompleksów magazynowych. Do pożaru magazynów doszło też w rejonie podkijowskiej Buczy. Uszkodzony został również szereg innych obiektów, m.in. stacja metra Łukjaniwska. Zginęła jedna osoba, a 17 zostało rannych. W zależności od źródła Rosjanie użyli od 41 do 51 pocisków, a zestrzelonych zostało 18 (według ukraińskiego Dowództwa Sił Powietrznych, DSP) bądź najwyżej kilka (według danych OSINT). Zwrócono także uwagę, że do odparcia obu ataków ukraińska obrona powietrzna wykorzystwała przeciwrakiety PAC-3 MSE z systemów Patriot, które wykazały znacznie niższą skuteczność niż wcześniej (19 lipca Ukraińcy mieli ich użyć 16). Oznaczałoby to, że problemy z obroną przed rosyjskimi atakami raketowymi nie są wyłącznie konsekwencją niedostatecznej liczby interceptorów, ale też degradacji systemu obrony i modyfikacji wprowadzonych w rosyjskich pociskach.

Siły agresora kontynuowały uderzenia w ukraińską infrastrukturę portową i jej zaplecze oraz statki z niej korzystające. 19 lipca szef odeskiej Obwodowej Administracji Wojskowej Ołeh Kiper poinformował, że porty obwodu atakowane są codziennie przez 50–60 rakiet i dronów. W dniach 12–19 lipca w rezultacie rosyjskich uderzeń na obwód odeski zginęło 18 osób, a 69 zostało rannych (w tym sześcioro dzieci). Regularnie atakowana była Odessa, a także porty Czarnomorsk (16, 18 i 20 lipca) i Piwdennyj (19 lipca). Do ataku na infrastrukturę portową i statki doszło również w Mikołajowie (16, 17 i 18 lipca). Codziennie w portach i na morzu dochodziło do uszkodzenia od trzech do pięciu statków, przy czym na części z nich ucierpiała załoga. Do najtragiczniejszego incydentu doszło 19 lipca, kiedy to rosyjskie lotnictwo uderzyło rakietami w masowiec „Golden Leo” pod banderą Gwinei Bissau. Z siedemnastoosobowej załogi dziesięciu marynarzy zginęło, a pozostali odnieśli rany. Dzień wcześniej na masowcu „Venturo” pod banderą Antigui i Barbudy zginął jeden, a trzech zostało rannych. 21 lipca władze Rumunii powiadomiły o uszkodzeniu zmierzającego do portu Reni w ujściu Dunaju gazowca „Gas Lisbon” pod banderą Liberii. Incydenty te potwierdziły, że rosyjskie ataki na żeglugę mają dużo bardziej niszczyielski charakter od analogicznych ataków ukraińskich.

W dniach 17 oraz 19–21 lipca doszło do kolejnych zmasowanych ataków na ukraińską infrastrukturę gazową. Celami były obiekty w obwodach charkowskim, połtawskim i sumskim. Naftohaz poinformował o poważnych zniszczeniach części z nich, głównie w obwodzie charkowskim, a w rezultacie – o ograniczeniu wydobycia.

Stałym celem rosyjskich ataków powietrznych pozostaje zaplecze obrońców w rejonach przyfrontowych. O kolejnych zniszczeniach infrastruktury energetycznej, przemysłowej, transportowej oraz magazynów donoszono m.in. z Krzywego Rogu (14 i 18 lipca), Charkowa (15, 16, 17, 19 i 20 lipca), Sum (15, 17, 19 i 20 lipca), Zaporozża (15, 16, 18, 19 i 20 lipca), Dniepru (17 lipca) i Chersonia (18 lipca). Szczególnie krwawe w skutkach, głównie ze względu na zwiększone wykorzystanie przez agresora KAB-ów, były ataki na Sumy 15 lipca (trzy osoby zabite, 21 rannych), Zaporozże 16 lipca (siedmiu zabitych, 20 rannych) i 19 lipca (troje zabitych, w tym dziecko, oraz 42 rannych, w tym ośmiu dzieci) oraz Charków 19 lipca (czworo zabitych, 20 rannych). 15 lipca po raz pierwszy zaatakowana została stacja paliw w głębi Ukrainy – w obwodzie żytomierskim, a ogółem w omawianym okresie

zniszczonych bądź uszkodzonych zostało ponad 20 tego typu obiektów. Według DSP od wieczora 14 lipca do rana 21 lipca Rosjanie wykorzystali łącznie 765 bezzałogowców uderzeniowych, z których 649 zostało unieszkodliwionych. Ukraińskie źródła wojskowe (poza DSP głównie Sztab Generalny) informowały też o 71–73 pociskach balistycznych, manewrujących i hipersonicznych, z których 24–27 zestrzelono. Zgodnie z danymi OSINT użytych przez Rosjan rakiet było o prawie 30 więcej – ukraińscy wojskowi nie doszacowali głównie liczby pocisków wykorzystanych w atakach na infrastrukturę portową, natomiast zestrzelonych miało zostać kilkanaście. Ukraińcy wciąż mają także identyfikować jako drony coraz częściej wykorzystywane przez agresora małogabarytowe pociski manewrujące S8000 Banderol.

Ukraińskie operacje przeciw Rosji

Siły ukraińskie kontynuowały uderzenia w żeglugę rosyjską oraz infrastrukturę energetyczną i logistykę okupowanego Krymu. Według komunikatów dowódcy Sił Systemów Bezzałogowych Roberta Browdiego „Madiara” od 15 do 20 lipca w ramach operacji MoŁoCZKa trafionych zostało 67 różnej kategorii jednostek na Morzu Czarnym i Morzu Azowskim; nie opublikował on natomiast zwyczajowego meldunku o rezultatach działań 21 lipca (w okresie od 6 do 14 lipca trafiono 116 jednostek). W ciągu dwóch tygodni operacji 75% przepustowości miała utracić przeprawa promowa w Kerczu (w ocenie „Madiara” z użycia wyłączone zostały cztery promy, z tego dwa całkowicie). Ponadto Służba Bezpieczeństwa Ukrainy (SBU) powiadomiła o trafieniu na Morzu Czarnym trzech zbiornikowców tzw. floty cieni (dwóch 16 lipca oraz jednego 19 lipca), a Sztab Generalny Sił Zbrojnych Ukrainy – dwóch jednostek patrolowych rosyjskiej Służby Pogranicznej FSB projektu 10410 Swietlak (17 i 18 lipca). Zdjęcia satelitarne potwierdziły zatopienie 14 lipca w Gelendżyku patrolowca FSB projektu 22460 Ochotnik o nazwie „Izumrud”. Ataki na tankowce zaopatrujące się w ropę z Kazachstanu w terminalu KTK skrzytkowało MSZ w Astanie (17 i 19 lipca ukraińskie drony miały zaatakować cztery takie jednostki).

Prowadzona równolegle operacja „Wyłączenie Krymu” („Кримський рубильник off”) miała dotąd skutkować trafieniem 104 obiektów infrastruktury energetycznej na półwyspie i pozostałych terytoriach okupowanych. Uszkodzone zostały m.in. elektrociepłownia w Sewastopolu (15 lipca), a także podstacje w Kerczu i Jedy-Kuju (18 lipca; do 2023 r. pod nazwą Lenino) oraz w Ałuszcze (20 lipca), co skutkowało okresowymi wyłączeniami prądu na części półwyspu. 17 i 18 lipca celami ataków były również stacja kolejowa, port i składy paliwa w Kerczu, na terenie których doszło do pożarów. Ponadto 18 lipca odnotowano pożary na terenie lotniska Hwardijśke. Ukraińskie źródła wojskowe informowały o uszkodzeniu w atakach na Krym różnego typu instalacji wojskowych, w tym stacji radiolokacyjnych. Obserwatorzy OSINT zwrócili natomiast uwagę na zmniejszenie intensywności i/lub skuteczności ukraińskich ataków na główne lądowe połączenie z półwyspem – trasę R-280 „Noworosja”.

18 lipca ukraińskie drony uderzyły w magazyny największego rosyjskiego sprzedawcy internetowego Wildberries. Pożary wybuchły w obiektach w Elektrostali w obwodzie moskiewskim oraz Kotowsku w obwodzie tambowskim. Nie zostało natomiast

potwierdzone trafienie w podmoskiewskim Podolsku. Zginęło co najmniej ośmiu pracowników firmy. Skutkiem ataku był także pożar na terenie bazy paliwowej w Nogińsku w obwodzie moskiewskim. Dzień później bezzałogowce wywołały pożar w bazie paliwowej w Stawropolu. 16 lipca celem ataku była baza lotnicza Engels w obwodzie saratowskim, gdzie ukraiński dron uszkodził bombowiec strategiczny Tu-95MS (zdjęcia satelitarne nie potwierdziły doniesień o zniszczeniu jednej maszyny tego typu i uszkodzeniu drugiej). Trafiona miała też zostać rafineria w Jarosławiu, brak jednak informacji o skutkach ataków. Agencja Reutersa potwierdziła natomiast, że w rezultacie ataku 14 lipca wstrzymała produkcję rafineria Gazprom Neftechim Saławat w Baszkirii.

Poważniejszych rezultatów nie przyniósł największy od wiosny br. ukraiński atak dronowy na Rosję 20 lipca. Zgodnie z danymi agresora zostało w nim użytych ponad 917 bezzałogowców (tyle zadeklarowano jako unieszkodliwione), w tym – według mera Moskwy Siergieja Sobjanina – 85 na podejściach do rosyjskiej stolicy. Ogółem w jej kierunku miało zmierzać ponad 400 dronów.

Rosyjskie operacje przeciwko Ukrainie

---

15 lipca Służba Bezpieczeństwa Ukrainy (SBU) powiadomiła o zatrzymaniu w obwodzie kijowskim agenta FSB, który miał zbierać dane do przygotowania rosyjskich ataków raketowych i dronowych na obwody kijowski i czerkaski. Z kolei 20 lipca schwytano mieszkańca Zaporozża, który miał przekazywać dane o miejscach stacjonowania ukraińskich jednostek i ich dowódców. Tego samego dnia SBU poinformowała o zatrzymaniu w obwodzie charkowskim mieszkańca rejonu czuhujewskiego, zwerbowanego przez FSB do korygowania rosyjskich ataków na ukraińskie obiekty wojskowe, a dzień później o udaremnieniu przygotowywanego przez rosyjskie służby podwójnego zamachu w centrum Iwano-Frankiwska. Według SBU zwerbowany przez Rosjan miejscowy bezrobotny miał umieścić na parkingu osiedla mieszkaniowego dwa zdalnie detonowane ładunki. Pierwsza bomba miała eksplodować między samochodami cywilnymi, a druga po przybyciu policjantów i ratowników.

Zachodnie wsparcie dla Ukrainy

---

14 lipca Ministerstwo Obrony Ukrainy zakomunikowało, że **otrzymało od Danii 10 mobilnych, klimatyzowanych lekkich hangarów lotniczych** służących do przechowywania myśliwców. Dzięki nowej dostawie ich liczba na wyposażeniu Sił Zbrojnych Ukrainy wzrosła do 25, a do końca roku spodziewane jest dostarczenie kolejnych 15. Łącznie **Dania ma ich przekazać 40.**

14 lipca we wspólnej deklaracji prezydentów Ukrainy i Francji poinformowano, że **Kijów złożył zamówienie na cztery francusko-włoskie systemy obrony powietrznej SAMP/T NG, pięć radarów GM400, jeden radar GF300 i jeden radar Kronos.** Zakup ten ma być finansowany w ramach unijnego kredytu o wartości 90 mld euro na lata 2026 i 2027. Francja

zobowiązała się też, że jeszcze w tym roku zmodernizuje obydwie już używane przez Ukrainę baterie SAMP/T do nowego standardu NG (m.in. poprzez wymianę radaru) oraz wyśle jej kolejne dwie baterie SAMP/T, które zostaną zwrócone po dostarczeniu nowo zakupionych SAMP/T NG. Jednocześnie Francja i Włochy postanowiły przyspieszyć dostawę uzgodnionej liczby pocisków Aster 30 – ma to nastąpić do października 2026 r.

14 lipca **premier Bułgarii Rumen Radew ogłosił, że jego kraj nie będzie już uczestniczył w formacie „koalicji chętnych”**. Stwierdził, że jego państwo nie udziela dalszej pomocy wojskowej i finansowej Ukrainie, ponieważ uważa, że droga do rozwiązania toczącego się konfliktu wiedzie przez działania dyplomatyczne, a nie eskalację militarną.

16 lipca rząd **Kanady podpisał umowę z General Dynamics Land Systems–Canada (GDLS–Canada) na zakup łącznie 225 nowych kołowych transporterów opancerzonych LAV 6.0 ACSV, z czego 35 ma zostać przekazanych Ukrainie**. Całkowita wartość kontraktu to 1,42 mld dolarów, nie poinformowano, ile wynosi w nim część przeznaczona dla Ukrainy ani kiedy mają się odbyć dostawy. Do tej pory Kanada zadeklarowała łącznie 180 transporterów LAV 6, z których dostarczyła Ukrainie zaledwie 39.

16 lipca w Kijowie odchodzący premier Wielkiej Brytanii **Keir Starmer ogłosił, że jego państwo wesprze kwotą 300 mln euro ukraiński zakup 16 nowych myśliwców JAS-39 Gripen E/F**. Londyn chce tym samym sfinansować część produkcji komponentów tego samolotu, która odbywa się w Wielkiej Brytanii.

17 lipca Komisja Europejska (KE) zakomunikowała o uruchomieniu Porozumienia Dronowego UE–Ukraina (EU–Ukraine Drone Alliance), które ma zacieśnić współpracę przedsiębiorstw, start-upów, ośrodków badawczych i sił zbrojnych państw UE i Ukrainy w rozwoju oraz zastosowaniu dronów i systemów przeciwdronowych. Stanowi to realizację zapisów listu intencyjnego podpisanego dwa dni wcześniej w Kijowie przez prezydenta Wołodymyra Zełenskigo i przewodniczącą KE Ursulę von der Leyen. Dokument ma stać się podstawą przyszłego porozumienia obronnego Drone Deal między Ukrainą a UE. W skład inicjatywy weszło 18 podmiotów założycielskich – dziewięć firm z Ukrainy i dziewięć z UE, w tym polska WB Electronics/Grupa WB.

Potencjał militarny Ukrainy

Decyzja Zełenskigo o niezaproponowaniu dotychczasowemu ministrowi obrony dalszej pracy na tym stanowisku nie tylko doprowadziła do kryzysu politycznego (zob. [Zełenski vs Fedorow. Dymisja ministra obrony Ukrainy](#)), lecz także ujawniła podziały w kadrze dowódczej Sił Obrony Ukrainy na tle konfliktu między ministrem obrony a głównodowodzącym. 16 lipca zastępca dowódcy Sił Powietrznych Ukrainy pułkownik Pawło „Lazar” Jelizarow poinformował o złożeniu wniosku o zwolnienie z Sił Zbrojnych Ukrainy. Uznał on odsunięcie Mychajła Fedorowa za poważną stratę dla zdolności obronnych państwa. Publicznie poparcie dla byłego ministra wyraził też dowódca Sił Połączonych generał Mychajło Drapaty, który ocenił, że podjął się on realnej próby zmiany nieefektywnego systemu wojskowego. Z kolei pochlebnie o naczelnym dowódcy generale Ołeksandrze Syrskim wypowiedzieli się 19 lipca m.in. dowódca Sił Obrony Terytorialnej

generała Ihor Płachuta oraz dowódca wojsk raketowych i artylerii major Andrij Malinowski. Dowódca Wojsk Szturmowo-Desantowych generał Ołeh Apostoł wezwał wojskowych do powstrzymania się od udziału w sporach politycznych, zaś dowódca Marynarki Wojennej Sił Zbrojnych Ukrainy wiceadmiral Ołeksij Nejiżpapa oświadczył, że prawo do oceny pracy naczelnego dowódcy przysługuje jedynie prezydentowi.

16 lipca Zełenski powierzył tymczasowe wykonywanie obowiązków ministra obrony Jewhenowi Chmarze, od stycznia br. p.o. szefowi SBU oraz dowódcy Centrum Operacji Specjalnych „A” SBU. Pełniącym obowiązki szefa SBU został mianowany Ołeksandr Pokład, dotychczasowy zastępca.

17 lipca Zełenski przekazał, że Ihorowi Kłymence, dotychczasowemu ministrowi spraw wewnętrznych, zaproponował stanowisko sekretarza Rady Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony. Kłymenko miał wcześniej zrezygnować z propozycji zastąpienia Fedorowa na stanowisku ministra obrony (zob. [Ukraina: nowy rząd ze skandaliczną dymisją w tle](#)). Tego samego dnia na stanowisko p.o. szefa resortu spraw wewnętrznych mianowany został Iwan Wyhiwski, dotychczasowy szef Narodowej Policji Ukrainy. Funkcję tę objął po nim Maksym Cuckiridze, dotychczasowy zastępca.

14 lipca Herman Smetanin poinformował o zakończeniu pracy na stanowisku dyrektora generalnego państwowego koncernu zbrojeniowego Ukroboronprom. Rezygnacja wiąże się najprawdopodobniej z rosyjskim atakiem na magazyn amunicji jednego z przedsiębiorstw w Wysznewem oraz ze zwolnieniem dwóch kierowników spółek państwowych w związku z naruszeniami zasad przechowywania amunicji. (zob. [Ukraińskie uderzenie w żeglugę na Morzu Azowskim. 1602. dzień wojny](#)).

Potencjał militarny Rosji

---

18 lipca Ministerstwo Stosunków Międzynarodowych Botswany powiadomiło o gwałtownym wzroście liczby mieszkańców tego kraju werbowanych przez Rosję do udziału w wojnie przeciwko Ukrainie. Resort ostrzegł obywateli przed przyjmowaniem niesprawdzonych ofert zatrudnienia za granicą, wskazując, że rekrutowane osoby są wprowadzane w błąd, a następnie zmuszane do udziału w działaniach bojowych. Zgodnie z danymi ukraińskiego MSZ w działaniach wojennych po stronie Rosji bierze udział 1780 osób z 36 krajów afrykańskich.

Sytuacja na terenach okupowanych

---

20 lipca Główny Zarząd Wywiadu Ministerstwa Obrony Ukrainy (HUR) poinformował, że w ciągu dekady liczba mieszkańców okupowanych części obwodów donieckiego i ługańskiego zmniejszyła się o niemal jedną trzecią, a populacja Donbasu spadła z ponad 7,3 mln osób przed rozpoczęciem rosyjskiej agresji do ok. 3,75 mln. Przyczynami kryzysu demograficznego są działania wojenne, ograniczony dostęp do usług medycznych i socjalnych, represje, bezrobocie, przymusowa rusyfikacja oraz mobilizowanie miejscowej

ludności do armii rosyjskiej. Według [HUR](#) Rosja prowadzi przesiedlenia własnych obywateli na zajęte tereny: na Krymie i w Sewastopolu ma przebywać już 200–300 tys. sprowadzonych Rosjan, a do 2042 r. do samego Sewastopola władze okupacyjne planują skierować kolejne 130 tys. osób. Procesowi przesiedleń mają służyć prześladowania miejscowej ludności z powodu ukraińskiej tożsamości lub odmowy przyjęcia rosyjskiego paszportu, przejmowanie mieszkań i przedsiębiorstw, likwidowanie ukraińskiej edukacji i przestrzeni kulturowej oraz zachęty finansowe i mieszkaniowe dla rosyjskich wojskowych i urzędników.

Monitor dostaw broni

Zobacz

